

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **A. B.,** zastoupeným JUDr. Michalem Špirkem, advokátem, se sídlem Vysoká 92, Rakovník, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2012, č. j. 11 A 373/2011 - 41,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2012, č. j. 11 A 373/2011 - 41, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 12. 2011, č. j. MV-15520-6/SO-2011 (dále též „napadené rozhodnutí"), bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Praha, inspektorát cizinecké policie Příbram (dále též „správní orgán prvního stupně") ze dne 16. 12. 2010, č. j. CPPH-02690/CI-2010-66, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Správní orgán prvního stupně rozhodl podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), tak, že se žalobci neprodlužuje platnost povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem zaměstnání. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný ztotožnil se

závěrem správního orgánu prvního stupně a uvedl, že § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neukládá správnímu orgánu povinnost posuzovat přiměřenost důsledků rozhodnutí o neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. S ohledem na mezinárodní závazky České republiky (Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod) je však podle žalovaného nutné zkoumat otázku ochrany soukromého a rodinného života cizince. Žalovaný hodnotil povahu a závažnost trestného činu spáchaného žalobcem, dobu jeho dosavadního pobytu na území a jeho případné rodinné vazby na území České republiky. Žalovaný přitom zjistil, že všichni příbuzní žalobce žijí na Ukrajině. K tvrzení žalobce ohledně společné domácnosti na území České republiky vytvořené se státní příslušnicí Běloruska, se kterou žalobce údajně čeká narození dítěte v květnu 2011, žalovaný uvedl, že nemůže považovat za společnou domácnost stav, kdy žalobce má bydliště hlášené v Příbrami a jeho přítelkyně v Praze. Trestný čin, kterého se žalobce dopustil, spadá do kategorie trestných činů hrubě narušujících občanské soužití (dne 15. 9. 2009 žalobce řídil osobní motorové vozidlo, přestože před jízdou požil alkoholické nápoje a ve vzorku krve mu bylo zjištěno 1,37 g/kg alkoholu; trestním příkazem vydaným dne 23. 9. 2009, č. j. 4 T 1189/2009 – 20, Okresním soudem v Příbrami byl žalobce uznán vinným ze spáchání trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky a podle § 201 odst. 1 trestního zákona s přihlédnutím k § 314e odst. 2 tr. ř. byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 4 měsíců, přičemž výkon trestu byl podmínečně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku, a k trestu zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu jednoho roku). Žalovaný vzhledem k možnosti podání nové žádosti o pobyt na území České republiky po doložení trestní způsobilosti a vzhledem k charakteru trestného činu spáchaného žalobcem uvedl, že dopad rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu do soukromého a rodinného života žalobce bude přiměřený závažnosti protiprávního jednání spáchaného žalobcem.

[2] Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou ze dne 27. 12. 2011, v níž tvrdil, že žalovaný nesprávně posoudil jeho trestní zachovalost, když podle judikatury Nejvyššího správního soudu má žalobce za to, že ne každé odsouzení pro jakýkoli trestný čin bez dalšího vede k závěru, že žadateli musí být zamítnuta žádost o trvalý pobyt či že bude vyhoštěn; tyto závěry Nejvyššího správního soudu by měly dle žalobce být aplikovány i v případě rozhodování o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu. Žalovaný tak měl zvažovat, o jaký trestný čin šlo a jakého závadného jednání se žalobce dopustil. Žalobce dospěl k závěru, že pokud se jednalo o méně závažný trestný čin (podle nové právní úpravy přečin), je neudělení povolení k dlouhodobému pobytu nepřiměřené ke spáchanému činu. Žalobce doložil, že usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 18. 1. 2011, č. j. 4 T 189/2009 – 44, bylo rozhodnuto o jeho osvědčení ve zkušební době ve vztahu k uloženému podmíněnému trestu odnětí svobody a že usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 20. 9. 2011, č. j. 4 T 189/2009 – 54, bylo rozhodnuto o jeho osvědčení ve zkušební době ve vztahu k uloženému trestu zákazu řízení. Žalobce přitom žalovaného informoval, že v důsledku těchto rozhodnutí se na něj hledí, jako by nebyl odsouzen, což dokládá aktuálním výpisem z rejstříku trestů. Žalovaný se přitom touto otázkou nezabýval. Žalobce dále nesouhlasil s posouzením jeho rodinné, soukromé a sociální sféry, neboť rozdíl ve formální evidenci bydlišť u žalobce a jeho družky nepředstavuje překážku pro vytvoření společné domácnosti. Žalobci se nadto dne 30. 5. 2011 narodilo dítě, které bydlí s ním a s jeho partnerkou v Příbrami. S žalobcem rovněž

bydlí nezletilé dítě jeho partnerky. Těmito skutečnosti se žalovaný z ryze formálních důvodů nesprávně nezabýval.

[3] Žalovaný se k žalobě vyjádřil podáním ze dne 10. 1. 2012, v němž uvedl, že vycházel při svém rozhodování z ustanovení zákona platného v době vydání rozhodnutí, tj. podle zákona účinného do 1. 1. 2011, který stanovil, že policie zruší víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu. V době rozhodování žalovaného nebyla zákonem stanovena hranice trestu odnětí svobody převyšující 3 roky pro zrušení víza. Ve vztahu k odsouzení žalobce a ke komunitární úpravě žalovaný poukazoval na to, že směrnice 2004/38/ES se vztahuje na cizince s trvalým pobytem, nikoli na žalobce coby cizince se statutem dlouhodobého pobytu. Při posuzování trestní zachovalosti žalovaný vycházel z § 174 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle něhož se za trestně zachovalého považuje cizinec, který nemá ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu. Výpis z evidence Rejstříku trestů žalobce v době vydání rozhodnutí takovýto záznam obsahoval. Ve zbytku žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, které se podle jeho názoru dostatečně zabývalo totožnými námitkami žalobce.

[4] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 9. 2012, č. j. 11 A 373/2011 - 41, žalobu zamítl. V odůvodnění poukázal na znění zákona o pobytu cizinců a zdůraznil, že správní orgány si pro posouzení trestní zachovalosti musely vyžádat výpis z evidence Rejstříku trestů, který nesmí být starší než šest měsíců. Zákon o pobytu cizinců stanoví podle městského soudu jednoznačné podmínky, za nichž může být cizinci na jeho žádost vydáno, resp. prodlouženo, povolení k dlouhodobému pobytu, přičemž žalobce tyto předpoklady nesplnil. Rozhodnutí o osvědčení žalobce nemá vliv na výrok o vině žalobce podle trestního příkazu Okresního soudu v Příbrami ze dne 23. 9. 2009, tudíž zůstal předpoklad splnění zákonných podmínek pro nevyhovění žádosti žalobce o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky. Předmět řízení před správními orgány (posouzení možnosti prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu) byl odlišný od trestního řízení, v němž bylo vysloveno, že se žalobce osvědčil (posouzení podmínek, za nichž lze odsouzenému upustit od výkonu zbytku trestu). Žalovaný se podle městského soudu dostatečně zabýval dopadem neprodloužení povolení do soukromého a rodinného života žalobce, neboť přihlédl k tomu, že rodina žalobce žije na Ukrajině. Ačkoli žalobce v průběhu správního řízení uvedl, že na území České republiky žije ve společné domácnosti s družkou L. E., tato skutečnost nevyplývá z obsahu soustředěného spisového materiálu a žalobce ji neuvedl ani v žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Městskému soudu nebyl z obsahu správního spisu zřejmý závěr žalobce o tom, že s L. E. a s její dcerou žije ve společné domácnosti a že se jedná o rodinný vztah. Tvrzení žalobce uvedená v žalobě nebyla žalobcem podle názoru městského soudu v průběhu správního dostatečně doložena, a do doby podání odvolání ani tvrzena. Byť je odůvodnění žalovaného v tomto směru strohé, má podle městského soudu oporu ve spisovém materiálu. Správní orgány se proto situací žalobce dostatečně a správně zabývaly. Dospěly-li správní orgány k závěru, že jednání žalobce dosáhlo takové intenzity, že byl v trestním řízení soudním postižen za jednání, v němž bylo shledáno naplnění skutkové podstaty trestného činu, je zřejmé, že závěr o splnění zákonných podmínek pro neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu žalobce je odůvodněn. Z práva na respektování soukromého a rodinného života či z práva na realizaci manželství

nevyplývá právo na vstup či pobyt v zemi, kde pobývá manžel cizince, jak uvedl Evropský soud pro lidská práva v rozsudku Abdul Azíz Cabales proti Spojenému království ze dne 28. 5. 1985 (sp. zn. 9214/80).

[5] Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2012, č. j. 11 A 373/2011 - 41, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost ze dne 11. 10. 2012, v níž uvedl, že napadá rozsudek z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel podrobně popsal průběh správního řízení, přičemž vytýkal správním orgánům skutečnost, že si neobstaraly veškerá rozhodnutí Okresního soudu v Příbrami týkající se jeho trestného činu, zejm. ta, jimiž bylo rozhodnuto o prominutí zbytku trestu zákazu řízení motorového vozidla. Žalovaný se přitom nevypořádal s veškerými odvolacími námitkami stěžovatele, když se nevyjádřil k jeho výtce o nevyhledání všech potřebných důkazů ke zjištění skutkového stavu věci. Stěžovatel vytýkal žalovanému, že neuvedl, jak jím zjištěné skutečnosti ohledně povahy a závažnosti trestného činu, doby jeho dosavadního pobytu na území a jeho případné rodinné vazby hodnotil; z tohoto důvodu napadené rozhodnutí považoval za nepřezkoumatelné. Stěžovatel poukazoval na to, že správní orgány neuvedly konkrétní důvody, proč považují neprodloužení trvalého pobytu za přiměřené k povaze a závažnosti trestného činu stěžovatele či k riziku, které pro zákonem chráněný veřejný zájem představuje. Vytýkaný trestný čin stěžovatel považuje za zcela ojedinělý případ vybočení ze svého řádného způsobu života. Doba, na kterou byl trest podmíněně odložen, skončila před podáním stěžovatele o žádost prodloužení dlouhodobého pobytu na území ČR, ale soud vydal rozhodnutí o tom, že se žalobce ve zkušební době osvědčil, až dne 18. 1. 2011. Tato skutečnost nebyla správním orgány jakkoli zvážena. Ve vztahu k trestu zákazu řízení motorových vozidel na jeden rok stěžovatel poukázal na to, že bylo podmínečně upuštěno od jeho výkonu. Stěžovatel nesouhlasil se závěrem správních orgánů, že nedošlo k zásahu do jeho soukromého a rodinného života jenom na základě toho, že má bydliště odlišné od formálního bydliště jeho družky. Stěžovatel vytýkal městskému soudu, že tyto okolnosti případu nezhodnotil a zasáhl tak do soukromého a rodinného života stěžovatele. Stěžovatel odkazoval na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu a na čl. 27 odst. 2 větu druhou směrnice č. 2004/38/ES, ze které dovozoval, že ne každé odsouzení pro jakýkoli trestný čin bez dalšího vede k závěru, že žadateli bude zamítnuta žádost o trvalý pobyt či že bude vyhoštěn. K zamítnutí žádosti o dlouhodobý pobyt tedy nepostačuje jakékoli odsouzení za jakýkoliv trestný čin, nýbrž je nutné zvažovat to, o jaký trestný čin šlo a jakým jednáním jej pachatel naplnil. Stěžovatel nesouhlasil s tím, že tyto závěry se podle žalovaného uplatní pouze v případě rozhodování správních orgánů o trvalém pobytu, a nikoli na jeho případ, tj. na rozhodování o dlouhodobém pobytu. Stěžovatel odkázal na změnu zákona o pobytu cizinců, podle které se nově posuzuje otázka přiměřenosti a která zakotvuje hranici trestu odnětí svobody až ve výši 3 let jako důvod pro nepřiznání dlouhodobého pobytu. Městský soud se ale otázkou přiměřenosti následku v podobě neprodloužení dlouhodobého pobytu dostatečně nezabýval. I když stěžovatel měl v době podání žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu záznam v rejstříku trestů, měly se správní orgány zabývat individuálními hledisky jeho trestné činnosti a tyto objektivně posoudit, což neučinily. Stěžovatel již ve své výpovědi dne 15. 11. 2010 tvrdil, že s přítelkyní L. E. pobývá na území České republiky trvale a že s ní čeká dítě, není proto pravdivý závěr městského soudu, že teprve až v odvolání poukázal na své soukromé poměry v České republice. Skutečnost, že

s družkou žije ve společné domácnosti, vyplývá nepřímo z této výpovědi. Soud nadto nezkoumal, jak bude stěžovatelův rodinný život zasažen napadeným rozhodnutím, zvláště když přisvědčil formalistickému závěru správních orgánů, že se svou partnerkou nemůže vést společnou domácnost z důvodu rozdílného formálního pobytu dle evidence obyvatel, které proto nezkoumaly materiální kritéria žití ve společné domácnosti; z tohoto důvodu správní orgány špatně posoudily zásah do rodinného života stěžovatele, když neuznaly, že má rodinu na území České republiky. Stěžovatel navrhoval, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 1. 11. 2012, ve kterém odkázal na znění zákona o pobytu cizinců ve znění rozhodném pro danou věc. V případě stěžovatele nebyla splněna podmínka trestní zachovalosti, neboť měl ve výpisu z rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu. Žalovaný odmítl odkaz stěžovatele na komunitární úpravu, neboť ta se vztahuje pouze na cizince s trvalým pobytem, což není stěžovatelův případ. Žalovaný ve zbytku odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, které se s totožnou argumentací stěžovatele již vypořádalo.

[7] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 As 70/2012 – 46, nepřiznal kasační stížnosti stěžovatele odkladný účinek.

II.
Posouzení kasační stížnosti

[8] Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek Městského soudu v Praze vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), kasační stížnost je včasná (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a přípustná, neboť nejsou naplněny důvody podle ustanovení § 104 s. ř. s. způsobující její nepřípustnost.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto rozsudek Městského soudu v Praze přezkoumal podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle písm. a) tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“* Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor. Podle písm. b) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního*

orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.“

[11] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[12] Podle ustanovení § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *„policie zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.“*

[13] Podle ustanovení § 35 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *„dobu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nelze prodloužit, pokud policie shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza (§ 37).“*

[14] Podle ustanovení § 174 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *„za trestně zachovalého se pro účely tohoto zákona považuje cizinec, který nemá ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu“.*

[15] Podle čl. II bod 1 zákona č. 427/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, platí, že *„řízení podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne neskončené, se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“*

[16] Nejvyšší správní soud s ohledem na časové aspekty případu považuje za nutné vyjasnit otázku relevantní právní úpravy. Podle čl. II bod 1 zákona č. 427/2010 Sb. byl pro posouzení případu rozhodný zákon o pobytu cizinců ve znění před 31. 12. 2010, přičemž žalovaný podle této právní úpravy rozhodoval.

[17] Nejvyšší správní soud považuje dále za stěžejní popsat časové souvislosti případu. Trestním příkazem vydaným dne 23. 9. 2009, č. j. 4 T 1189/2009 – 20, Okresním soudem v Příbrami byl žalobce uznán vinným ze spáchání trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky a podle § 201 odst. 1 trestního zákona s přihlédnutím k § 314e odst. 2 tr. ř. byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 4 měsíců, přičemž výkon trestu byl podmínečně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku, a k trestu zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu jednoho roku. Usnesením ze dne 8. 6. 2010 Okresní soud v Příbrami rozhodl o podmínečném upuštění od výkonu zbytku trestu a byla stanovena zkušební doba v trvání 1 roku.

[18] Dne 1. 11. 2010 stěžovatel požádal o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, přičemž doložil rozhodnutí Úřadu práce v Příbrami ze dne 8. 10. 2010, č. j. PBA-45-4/2007-za, jímž mu bylo prodlouženo povolení k zaměstnání. Rozhodnutím Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Praha, inspektorát cizinecké policie Příbram ze dne 16. 12. 2010, č. j. CPPH-02690/CI-2010-66,

nebyla stěžovateli prodloužena platnost povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem zaměstnání.

[19] Usnesením ze dne 18. 1. 2011, č. j. 4 T 189/2009 – 44, Okresní soud v Příbrami vyslovil, že stěžovatel se ve zkušební době podmíněného odsouzení z trestního příkazu Okresního soudu v Příbrami ze dne 23. 9. 2009, sp. zn. 4 T 189/2009, osvědčil. Usnesením ze dne 20. 9. 2011, č. j. 4 T 189/2009 – 54, které nabylo dne 7. 10. 2011 právní moci, Okresní soud v Příbrami vyslovil, že se stěžovatel ve zkušební době podmíněného upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti stanovené usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. 4 T 189/2009, osvědčil.

[20] Rozhodnutím ze dne 7. 12. 2011, č. j. MV-15520-6/SO-2011, bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Praha, inspektorát cizinecké policie Příbram ze dne 16. 12. 2010, č. j. CPPH-02690/CI-2010-66, o neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem zaměstnání.

[21] Nejvyšší správní soud souhlasí s postupem správních orgánů, které podle zákona o pobytu cizinců ve znění do 31. 12. 2012 požadovaly, aby cizinci usilující o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu splňovali mj. podmínky § 37 zákona o pobytu cizinců (srov. § 46 odst. 1 a § 35 odst. 3 ve spojení s § 44a odst. 3 citovaného zákona), tj. povolení k dlouhodobému pobytu nelze prodloužit, pokud jsou shledány důvody pro zrušení povolení, mezi něž patří i to, že cizinec nesmí být pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.

[22] V posuzovaném případě není sporu o tom, že stěžovatel spáchal v roce 2009 úmyslný trestný čin, za nějž byl odsouzen podle trestního příkazu vydaného dne 23. 9. 2009, č. j. 4 T 1189/2009 – 20, Okresním soudem v Příbrami. V době rozhodování žalovaného však účinky tohoto odsouzení za úmyslný trestný čin byly zahlazeny.

[23] Ve vztahu k trestu odnětí svobody podmíněně odloženému bylo rozhodnuto usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 18. 1. 2011, č. j. 4 T 189/2009 – 44, o tom, že se stěžovatel ve zkušební době podmíněného odsouzení osvědčil. Podle ustanovení § 83 odst. 4 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), se v důsledku rozhodnutí o osvědčení na stěžovatele hledí, jako by nebyl odsouzen.

[24] Ve vztahu k trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel bylo usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 20. 9. 2011, č. j. 4 T 189/2009 – 54, rozhodnuto o tom, že se stěžovatel ve zkušební době podmíněného upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, osvědčil. Rozhodnutí o osvědčení ve vztahu k podmíněnému upuštění od zákazu činnosti podle § 91 odst. 2 trestního zákoníku způsobuje, že trest byl vykonán dnem, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti. V předmětné věci bylo rozhodnuto o podmíněném upuštění od výkonu trestu zákazu činnosti usnesením ze dne 8. 6. 2010. Vykonáním trestu zákazu činnosti má podle § 74 odst. 2 trestního zákoníku ve spojení s §

91 odst. 2 trestního zákoníku za následek to, že se na pachatele (stěžovatele) hledí, jako by nebyl odsouzen.

[25] Jelikož byly stěžovateli trestním příkazem Okresního soudu v Příbrami uloženy dva druhy trestů, je pro nastoupení fikce neodsouzení rozhodující, aby byly splněny příslušné podmínky fikce neodsouzení ve vztahu k oběma trestům (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2012, s. 1037 – 1054). Tyto podmínky však byly v době rozhodování žalovaného splněny (viz. výše). Tedy v době rozhodování žalovaného, který podle zákona o pobytu cizinců měl zkoumat, zda cizinec nebyl odsouzen za spáchání trestného činu, však podle trestního práva (§ 83 odst. 4 trestního zákoníku a podle § 91 trestního zákoníku ve spojení s § 74 trestního zákoníku) bylo nutné na stěžovatele hledět, jako by nebyl odsouzen. Pokud trestní právo jako prostředek *ultima ratio* k řešení společenských problémů považovalo stěžovatele v době rozhodování žalovaného za osobu, na kterou je třeba hledět, jako by nebyla odsouzena, nemůže žalovaný za takovéto situace dovozovat opak, neboť zákon o pobytu cizinců neobsahuje úpravu, podle níž by se mělo přesto přihlížet k tomu, že se podle trestního práva na cizince hledí, jako by nebyl odsouzen.

[26] To, že žalovaný měl zohlednit tyto skutečnosti (tj. následný vznik fikce neodsouzení), Nejvyššímu správnímu soudu nepřímo rovněž vyplývá z ustanovení § 174 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto ustanovení je cizinec trestně zachovalý, pokud nemá ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu. Výpis z evidence Rejstříku trestů by cizinec žádající o dlouhodobý pobyt musel správním orgánům na jejich žádost i dodat podle § 42c odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Ve výpisu z rejstříků trestů se však neobjeví žádný záznam, pokud se v době jeho vydání na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen – srov. § 13 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů. V době rozhodování žalovaného by tedy byl výpis z Rejstříku trestů stěžovatele bez jakéhokoli záznamu, čímž by dle § 174 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stěžovatel doložil, že je ve smyslu tohoto zákona bezúhonný a že tudíž neexistovala překážka pro vydání pozitivního rozhodnutí o jeho žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu.

[27] Odborná literatura v tomto směru dospívá k závěru, že „*odsouzení, v rámci něhož bylo upuštěno od potrestání, se však zapisuje do evidence Rejstříku trestů a uvádí se též v opise z evidence Rejstříku trestů, který se vydává pro účely trestního řízení soudu, státnímu zástupci, policejnímu orgánu a pro některé další účely též Ministerstvu spravedlnosti, Kanceláři prezidenta republiky, popřípadě dalším orgánům a institucím (viz § 10 RejTr). Ve výpisu z evidence Rejstříku trestů, který se vydává na žádost odsouzenému a některým orgánům, se však takové odsouzení neuvádí (§ 11 až 13 RejTr), což má význam zejména v případech, kde se vyžaduje bezúhonnost pachatele jako podmínka pro výkon určitých činností či funkcí, přičemž jejím předpokladem je neodsouzení osoby buď vůbec, nebo za stanovený okruh trestných činů.*“ (in Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2012, s. 633 - 643)

[28] V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2013, č. j. 1 As 175/2012 - 34, bylo konstatováno, že „*Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se žalovaným i městským soudem, že ačkoliv bylo odsouzení pro shora uvedený skutek zahlazeno, nebrání to žalovanému v tom, aby totéž jednání hodnotil pro účely řízení o žádosti o povolení trvalého pobytu jako závažné*

porušení veřejného pořádku. Hypotéza § 75 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců totiž není postavena na tom, že byl cizinec odsouzen pro trestný čin, resp. že má záznam v trestním rejstříku [na rozdíl od § 75 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 174 zákona o pobytu cizinců], nýbrž na tom, že se dopustil určitého jednání. Zahlazení odsouzení nenastoluje fikci, že se čin, skutek nestal. Pouze se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen (§ 70 odst. 1 trestního zákona, shodně § 106 trestního zákoníku)." Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku tedy dovodil, že ačkoli bylo odsouzení cizince za spáchání trestného činu zahlazeno a nelze tedy žádost o povolení trvalého pobytu zamítnout podle § 75 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 174 zákona o pobytu cizinců, je možno k tomuto přihlédnout v případě, kdy zákon o pobytu cizinců požaduje hodnotit chování cizince s ohledem na možné narušení veřejného pořádku. V případě žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu ale zákon o pobytu cizinců hovoří pouze o tom, že je nutné zkoumat trestní zachovalost, která byla v době rozhodování žalovaného dána. Nejvyšší správní soud nadto poukazuje na to, že ve věci sp. zn. 1 As 175/2012, bylo cizinci i přes jeho odsouzení za trestný čin vydáváno povolení k dlouhodobému pobytu.

[29] K okolnosti uplatněné stěžovatelem např. v podání ze dne 11. 10. 2011, že se stal trestně zachovalým ve smyslu zákona o pobytu cizinců, měl žalovaný podle Nejvyššího správního soudu ve smyslu § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád") přihlédnout, neboť se jednalo o novou skutečnost, kterou nemohl stěžovatel dříve uplatnit, ačkoli v době rozhodování správního orgánu prvního stupně stěžovatel trestně zachovalým nebyl (prvostupňový orgán proto postupoval správně – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011 – 79), neboť právě pouze s ohledem na ztrátu trestní zachovalosti nemůže být rozhodnuto o prodloužení dlouhodobého pobytu. Nebyla-li tato podmínka naplněna, nemohl žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdit. K neprodloužení dlouhodobého pobytu stěžovateli totiž nedošlo ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí, ale až na základě potvrzení tohoto rozhodnutí žalovaným v důsledku zamítnutí odvolání stěžovatele, přičemž v této době již stěžovateli podmínka pozbytí trestní zachovalosti nebránila v získání prodloužení k dlouhodobému pobytu, tudíž skutková situace se podstatným způsobem změnila.

[30] S odkazem na výše uvedené Nejvyšší správní soud v posuzované věci shledal nezákonnost rozhodnutí městského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení ohledně trestní nezachovalosti stěžovatele. Žalovaný, potažmo městský soud, se měl otázkou trestní zachovalosti zabývat. Pokud žalovaný nepřihlédl k tomu, že se na stěžovatele v mezidobí počalo hledět, jako by nebyl odsouzen, pochybil, stejného pochybení se potom dopustil i městský soud, pokud na závěru žalovaného setrval. Nejvyšší správní soud proto s přihlédnutím k výše uvedenému napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. S ohledem na to, že nebyla náležitě posouzena základní podmínka pro rozhodnutí o neprodloužení povolení k dlouhodobému pobytu, Nejvyšší správní soud se ke zbývajícím kasačním námitkám nevyjádřil, protože by to bylo nadbytečné.

III.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[31] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku městského soudu, jakož i rozhodnutí správních orgánů obou stupňů a předložené spisové dokumentace k závěru, že byly naplněny tvrzené důvody pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., aniž by bylo třeba aplikovat ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost je proto důvodná a Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[32] Podle § 110 odst. 4 s. ř. s. „zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí."

[33] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne v souladu s § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu